

ประพัทธ์ชัย ไชยนอก : แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาย่านบ้านด่านซ้าย
อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ปีการศึกษา 2553

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวภา สุขประเสริฐ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์

148 หน้า

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาย่านบ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนบ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทบ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้นำอย่างเป็นทางการ 2) กลุ่มผู้นำอย่างไม่เป็นทางการ 3) เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่รับผิดชอบการปฏิบัติงาน ในพื้นที่บ้านด่านซ้าย 4) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้า 5) ตัวแทนของชาวบ้าน บ้านด่านซ้าย 6) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตบ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย รวมกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษานี้ จำนวน 80 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพ/ปัญหา และประเด็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลจากการศึกษาสภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในบ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทั้ง 3 ด้าน พบว่า

1. ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว บ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง ทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และสถานที่สำคัญต่างๆทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมีประวัติความเป็นมาที่เก่าแก่เช่น พระธาตุศรีสองรัก วัดป่าเนรมิตวิปัสสนา วัดโพธิ์ชัย และพิพิธภัณฑสถาน มีวัฒนธรรม และประเพณีบางอย่างที่ได้มีปฏิบัติสืบต่อกัน เช่น ประเพณีฮีตสิบสองคองสิบสี่ ประเพณีบุญหลวง ประเพณีสงกรานต์ รดน้ำคำหัว และงานประเพณีแห่ผีตาโขน เป็นต้น
- 2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งบริการขั้นพื้นฐานทางการท่องเที่ยว ด้านที่พัก ร้านอาหาร สถานเริงรมย์ต่างๆ โรงพยาบาล ไปรษณีย์ สถานีตำรวจ สถานบริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว ระบบ

ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ระบบคมนาคมขนส่ง สวัสดิการด้านการรักษาความปลอดภัย ส่วนใหญ่มี เพียงพอแก่การรองรับนักท่องเที่ยว

3) ด้านการเข้าถึง ระบบการคมนาคมขนส่งเพื่อเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมของ บ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านเส้นทางการเดินทางส่วนใหญ่ปลอดภัย ไม่มีปัญหา

ผลการศึกษาปัญหาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในบ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทั้ง 3 ด้าน พบว่า

1) ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ปัญหาด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยภายในแหล่งท่องเที่ยว

2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาด้านที่พักราคาที่พักที่ควรมีความเหมาะสม ด้านร้านอาหาร ควรจะคำนึงถึงคุณภาพ ความสะอาด ถูกสุขลักษณะและราคาที่เหมาะสม ไม่แพงจนเกินไป ความสะอาดบริเวณที่พัก มีบริการที่จอดรถให้เพียงพอ และควรจะมีเวรยามดูแลรักษา ด้านร้านจำหน่ายของที่ระลึก สินค้าบางอย่างเมื่อซื้อแล้วไม่สามารถทำการขนย้ายได้ และบางอย่างมีราคาสูงเกินไป ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ในด้านความสะอาดและความปลอดภัย ของการใช้ห้องน้ำสาธารณะตามแหล่งท่องเที่ยว

3) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นปัญหา เช่น เส้นทางบางเส้นทางชำรุด เป็นหลุมเป็นบ่อ การปรับปรุงถนนใหม่ และถนนมีไหล่ทางค่อนข้างแคบ เส้นทางมีโค้งเขอะ และนักท่องเที่ยวบางส่วนที่ยังคงสับสนเส้นทางในการเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวเพราะ ส่วนมากเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในบ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทั้ง 3 ด้าน พบว่า

1) ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

(1) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจัดทำหนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่น เช่น อบต. หมู่บ้านในเขตพื้นที่การท่องเที่ยวเพื่อให้จัดหาอาสาสมัครหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยว เพื่อช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และให้ความแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว

(2) หน่วยงานของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวร่วมกับประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยว ร่วมกันสนับสนุนวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน พร้อมทั้งปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เพื่อเป็นการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

(1) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้าน จัดตั้งศูนย์บริการคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในเบื้องต้นเพื่อให้คำแนะนำในด้านต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

(2) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวในหมู่บ้านจัดสถานที่ไว้คอยบริการต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ เช่น ศาลาพักผ่อน ที่จอดรถ ห้องน้ำ ห้องสุขาที่เพียงพอ เพื่อเป็นจุดพักผ่อนและอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยวชมกิจกรรมงานประเพณี

3) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)

(1) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในช่วยกันในการปรับปรุงเส้นทางการเดินทางให้มี สะดวกและความปลอดภัยมากขึ้น อีกทั้งมีการจัดทำป้ายบอกระยะทางที่มองเห็นได้ชัดเจน และเข้าใจง่าย

(2) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องถิ่นและประชาชนในชุมชนเป็นแกนนำสำคัญในการจัดอำนวยความสะดวกต่อการเดินทางเข้าถึงยังแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้แก่ นักท่องเที่ยว

PRAPATCHAI CHAINOK : GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF
CULTURAL TOURISM : A CASE STUDY OF BAN DANSAI, DANSAI
DISTRICT, LOEI PROVINCE
MASTER OF ARTS IN STRATEGIC DEVELOPMENT, LOEI RAJABHAT
UNIVERSITY, 2010
THESIS ADVISORS : ASST. PROF. DR. SAOWAPA SUKPRASERT AND
ASST. PROF. DR. PORNSAVARN SUVARNNASRI
148 P.

ABSTRACT

The purposes of this research were to : 1) to study the situations and problems of cultural tourism in Ban Dansai, Dansai District, Loei Province and 2) to formulate guidelines for the development of cultural tourism fitting Ban Dansai's contexts. The target participants were 6 groups : 1) formal leaders 2) informal leaders 3) authorizers who work for Dansai area 4) commercial agents 5) villagers' representatives and 6) Thai tourists to Dansai cultural tourism sites. They were altogether 80 people. A two part of semi-structured interviews to obtain the situations and problems was undertaken together with workshops.

Three aspects of the results of the situations about cultural tourism in Ban Dansai District, Dansai District, Loei Province found that :

1. Tourist attractions in Ban Dansai are unique. They are found both natural and cultural sites. Among them are Sisongrak Pagoda, Wat Neramit Pipassana, Wat Phonchai, a Phitakhon museum with perpetuation of local traditions such as Twelve Months rites, Boon Luang, Songkran, and Phitakhon.

2. Full facilities with basic need services are adequately provided.

3. Transportation system is also convenient.

Three aspects of the results of the problems about cultural tourism in Ban Dansai District, Dansai District, Loei Province found that :

1. Cleanliness of tourist attractions and safety measurement are problematic

2. In terms of full facilities with basic need services, cost of accommodation and food should be reasonable. Sanitation also should be scrutinized. Parking space and public toilets should be paid attention. Purchasing some kinds souvenirs is uneasy to move while prices should be reasonable as well.

3. En route to Dansai is rather difficult. Potholes are found in some routes. There are several sharp curves with narrow shoulders of roads. Somehow, the routes to tourist attractions perplex general tourists.

Three aspects of guidelines for the development of cultural tourism in Ban Dansai District, Dansai District, Loei Province found that :

1. Tourist attractions spots

- 1.1 Officials should ask the cooperation with local offices for tourism business assistance such as having local guides to give tourists advice.

- 1.2 Tourism Authorization should co-work with local people to uphold cultural identity to noticeably draw attention from both national and foreign tourists.

2. Facilities features

2.1 Tourist Information Center held by Tourism Organization should be established to serve those visiting.

2.2 Full services to cater to tourists during a cultural visit should be provided including parking lots, toilets, pavilions and gazebos.

3 . Accessibility

3.1 Roads should be made progress together with clear sign posts to tourist attractions sites.

3.2 Local people and local offices are main agents to cope with tourists accessible to the cultural sites.

